

А.

Магістр 1 курсу
фінансового факультету ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація. У статті подано результати дослідження точок зору вітчизняних та зарубіжних вчених на трактування сутності кредитної політики банку. На основі проведених контент-аналізу та морфологічної декомпозиції запропоновано уточнене визначення поняття "кредитна політика банку".

Ключові слова: кредитна політика, кредит, банк, контент-аналіз, морфологічний аналіз.

Аннотация. В статье представлены результаты исследования точек зрения отечественных и зарубежных ученых на трактовку сущности кредитной политики банка. На основании проведенных контент-анализа и морфологической декомпозиции предложено уточненное определение понятия "кредитная политика банка".

Ключевые слова: кредитная политика, кредит, банк, контент-анализ, морфологический анализ.

Abstract. The article presents the results of research perspectives of domestic and foreign scientists on the interpretation of the nature of the bank's credit policy. On the basis of content analysis and morphological decomposition it was proposed the refined definition of the concept "the bank's credit policy".

Keywords: credit policy, credit, bank, content analysis, morphological analysis.

Правильна організація процесу банківського кредитування, розроблення ефективної і гнучкої системи управління кредитними операціями є основою фінансової стабільності і ринкової стійкості банківських установ. Управляти кредитною діяльністю банку, ефективно використовувати його кредитний потенціал, сформувати

оптимальний кредитний портфель, чітко організувати весь кредитний процес дає можливість кредитна політика банку. Висока роль кредитної політики у забезпеченні ефективної діяльності і високих темпів розвитку банків визнає актуальність теоретичних питань, пов'язаних з її формуванням.

Враховуючи актуальність даного питання, його дослідженню присвячено праці багатьох учених – економістів, зокрема У. Владичина [1], В. Вовк [2], О. Вовчак [3], І. Гуцала [4], О. Дзюблюка [5], І. Карбівничого [6], Р. Коцовської [7], М. Новосельцевої [8], Г. Панової [9], Ю. Русіної [10] та ін.

Визнаючи важливість існуючих досліджень, недостатньо розглянутими залишаються деякі теоретичні аспекти кредитної політики банків. Перш за все, серед вчених до теперішнього часу не склалося єдиної точки зору щодо визначення поняття "кредитної політики".

Мета статті – проаналізувати погляди вчених щодо трактування кредитної політики та запропонувати власне, узагальнене визначення цього поняття.

Зупинимось на деяких визначеннях кредитної політики, що приводяться останніми роками в роботах вітчизняних і зарубіжних економістів (табл. 1).

Таблиця 1

Трактування поняття "кредитна політика банку"

Автор	Визначення
Владичин У. В. [3]	стратегія і тактика банку щодо спрямування коштів на кредитування клієнтів банку на основі принципів кредитування. Є системою засобів банку в сфері кредитування клієнтів та конкретних механізмів здійснення кредитних операцій для реалізації загальної стратегії банку
Вовк В. Я. [4]	визначає основні напрями кредитного процесу, пріоритети, принципи та цілі певного банку на кредитному ринку – стратегія кредитної діяльності банку, і передбачає застосування конкретних фінансових та інших інструментів, що використовуються в процесі реалізації кредитних угод – тактика банку щодо організації процесу кредитування

Продовження табл. 1

Вовчак О. Д. [5]	стратегія і тактика банку щодо залучення коштів та спрямування їх на кредитування клієнтів банку (позичальників) на основі принципів: поверненості, строковості, цільового використання, забезпеченості, платності
Гуцал І. С. [6]	є складовою частиною загальної політики банку, спрямованої на досягнення його стратегічних цілей: дотримання фінансової стійкості, надійності, ліквідності та платоспроможності банку; реалізується через кредитний механізм і пов'язана із раціональною організацією кредитних відносин, їх управлінням та регулюванням для досягнення конкретних цілей окремого банку
Дзюблук О. В. [2]	сукупність заходів та дій щодо формування складу кредитного портфеля і контролю над ним як єдиним цілим, а також встановлення стандартів для прийняття конкретних рішень
Карбівничий І. В. [7]	сукупність базових принципів та критеріїв прийняття управлінських рішень у сфері кредитної діяльності банку з метою реалізації його кредитного потенціалу та ефективного впливу на економіку країни.
Коцовська Р. Р. [1]	комплекс рішень, ухвалених правлінням банку, у яких зафіксовані умови, параметри надання кредитів, організація кредитного процесу.
Новосельцева М. М. [8]	стратегія в області кредитування, що визначає загальні принципи, правила, підходи й стандарти для всіх учасників кредитного процесу, що пов'язані з місією банку й спрямовані на досягнення стратегічних цілей його діяльності
Панова Г. С. [9]	стратегія й тактика по залученню ресурсів на поворотній основі й інвестування їх у частині кредитування клієнтів банку, а в прикладному – детальній план, програма дій щодо кредитування
Русіна Ю. О. [10]	структурно-функціональна цілісність взаємопов'язаних між собою елементів (цілей, завдань, принципів, технологій, організацій), взаємодія яких дозволяє визначити найбільш ефективні стратегії діяльності банку.

За допомогою морфологічного аналізу визначено, що поняття "кредитна політика банку" використовується в межах таких ключових слів як: стратегія, тактика, сукупність заходів, організація кредитного процесу, досягнення цілей, реалізація мети.

Конкретизація визначення дає можливість зробити висновок, що кредитна політика складається з цілей, принципів, параметрів, етапів.

На основі результатів аналізу поняття кредитної політики банку здійснено контент-аналіз, метою якого було виведення авторського визначення кредитної політики (табл. 2).

Таблиця 2

Аналіз елементів визначення сутності кредитної політики банку

Елемент визначення	Абсолютна кількість згадувань, разів	Відносна кількість згадувань, %
Стратегія	12	4,18
Тактика	11	3,83
Сукупність заходів	9	3,14
Організація кредитного процесу	7	2,44
Визначення, етапів, принципів, параметрів	6	2,09
Досягнення цілей	3	1,05
Реалізація стратегії	2	0,70

Отже, проаналізувавши погляди різних вчених поняття "кредитна політика банку" за допомогою контент- та морфологічного аналізу запропоновано узагальнене трактування даного поняття, а саме: кредитна політика банку – це сукупність управлінських стратегічних та тактичних заходів, які відображаються у визначенні цілей, принципів, параметрів, етапів процесу кредитування клієнтів банку на основі принципів кредитування, завдяки яким відбувається досягнення цілей та реалізація стратегії банку.

Література

1. Банківські операції : навч. посіб. / Р. Р. Коцовська, О. П. Павлишин, Л. М. Хміль. – К. : Університет банківської справи Національного банку України, 2010. – 456 с.
2. Банківські операції : підручник / за ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. – Тернопіль : Вид-во ТНЕУ "Економічна думка", 2009. – 696 с.
3. Владичин У. В. Банківське кредитування : навч. посіб. / У. В. Владичин. – Київ : Атака, 2008. – 648 с.
4. Вовк В. Я. Кредитування і контроль : навч. посіб. /

В. Я. Вовк, О. В. Хмеленко. – К. : Знання, 2008. – 463 с.

5. Вовчак О. Д. Кредит і банківська справа : підручник / О. Д. Вовчак. – К. : Знання, 2008. – 564 с.

6. Гуцал І. С. Дієвість кредитного механізму в економіці України : автореф. дис. д-ра екон. наук : спец. 08.04.01 "Фінанси, грошовий обіг і кредит" / І. С. Гуцал. – Київ, 2004. – 25 с.

7. Карбівничий І. В. Механізм формування та реалізації кредитної політики банку : автореф. дис. канд. екон. наук : спец. 08.00.08 "Фінанси, гроші і кредит" / І. В. Карбівничий. – Суми, 2011. – 20 с.

8. Новосельцева М. М. Формирование кредитной политики коммерческого банка : автореф. дисс. канд. экон. наук : спец. 08.00.10 "Финансы, денежное обращение и кредит" / М. М. Новосельцева. – Москва, 2010. – 21 с.

9. Панова Г. С. Кредитная политика коммерческого банка во взаимоотношениях с населением : автореф. дисс. канд. экон. наук : спец. 08.00.10 "Финансы, денежное обращение и кредит" / Г. С. Панова. – Москва, 1997. – 21 с.

10. Русіна Ю. О. Механізм формування та реалізації кредитної політики банку [Електронний ресурс] / Ю. О. Русіна, М. В. Ковтун // Економіка. Управління. Інновації. – 2014. – № 1 (11). – Режим доступу : [http://www.eui_2014_1_52%20\(4\).pdf](http://www.eui_2014_1_52%20(4).pdf).